

نفس تنگی در هوای غریب صلح

گروه «فارک» پس از ۵۲ سال در کلمبیا سلاح بر زمین گذاشت و به مبارزه سیاسی تن داد

وصال روحانی
مترجم و روزنامه‌نگار

«یورلی مندوزا» سال‌ها در جنگل زیسته و مانند هم‌تاهایش فقط با اصول نبرد با سربازان کلمبیایی آشناست ولی حالا که دیگر جنگی در کار نیست، نمی‌داند چه بکند.

جنگل‌های انبوه کلمبیا نیم قرن تمام است میزبان زنان و مردانی است که در مخالفت با دولت این کشور سلاح به دست گرفته‌اند. آنان که خود را «نیروهای مسلح انقلابی کلمبیا» (با نام اختصاری فارک (FARC)) می‌نامند، در تمام ۵۲ سال گذشته خستگی‌ناپذیر به نظر می‌رسیدند. اما در سالی که گذشت، پس از نوعی توافق با دولت و اعلام آتش‌بس وارد مقطعی تازه از حیات خویش شدند. به این ترتیب اگر مردم کلمبیا با این توافق موافقت کنند، عملکرد فارک در دنیای مدرن امروز تغییر خواهد کرد. آنان در صدد هستند با پایان دادن به بیش از نیم قرن مبارزه مسلحانه و زندگی و اقامت اجباری در فضاهای بدوی بیرون شهر و بوئیزه جنگل‌های وسیع ویرانه کلمبیا وارد عرصه سیاست شوند. یکی از اعضای این سازمان که «یورلی مندوزا» نام دارد و از ۱۴ سالگی عضو این ارتش مسلح شده، اینک خود را برای ورود به شهروندی با ادوات مدرن که سال‌ها از آن دور و جودا بوده است، آماده می‌کند. این به معنای پایان دادن به مبارزه مسلحانه‌ای است که از طولانی‌ترین نبردهای سیاسی- نظامی در نیمکره غربی بوده است. برای یورلی مثل هم‌تاهایش زندگی با ادوات مدرن تکنولوژیک که در زمان استقرار آنها در جنگل‌ها بکلی از آنها دور و جودا بود، بسیار سخت خواهد بود اما حالا که دیگر جنگی در کار نیست، بدیهی است که پایه کوچ این کماندوها به شهرها و زندگی‌های نوین، گذشته و زندگی آنها بکلی عوض شود و گریزی از آن متصور نیست.

آدم‌عصر حجرا

ملاقات و گفت‌وگو با یورلی مندوزا ۳۵ ساله بر اساس توضیحاتی که دادیم مانند رودر رو شدن با آدم‌های عصر حجراست که از درون یک ماشین زمان بیرون آمده باشند. این چریک زن تقریباً میانسال ولی همچنان جوان نه تنها هرگز رایانه و اینترنت ندیده بلکه به سینما نرفته و در چرخه سواری نکرده و حتی در باره چشم ندیده است. او آدمی بدوی است که فقط نبرد مسلحانه و کشتن سربازان کلمبیایی را می‌شناسد. ولی حالا که دیگر جنگی در کار نیست او روبه‌روی یک دنیای کاملاً ناشناخته‌ایستاده است و زبانش بند آمده و نمی‌داند چه بکند و چه بگوید. او حتی در مصاحبه با خبرنگاران غربی ابتدا می‌پرسد چرا او را برای این مهم برگزیده‌اند و وقتی به‌وی توضیح داده می‌شود که هدف یافتن فردی نزدیک به میانسالی و با سابقه طولانی حضور در این جنگ بوده است، وی می‌گوید: یعنی من تا این حد پیر هستم؟

پنبه محافظ به جای شکلات

یورلی که هم‌زمانش نیز او را با همین نام صدا می‌زنند، از ۱۴ سالگی به فارک پیوست و اکنون قدری بیش از ۲۰ سال از آن تاریخ می‌گذرد. در طلیعه بهار ۲۰۱۷ وی در این باره می‌گوید: مرا با یک هلیکوپتر به مقر استقرار سایر سربازان سازمان بردند. نوجوان و کم اطلاع بودم. وقتی یک جعبه کوچک را روبه‌رویم گرفتند فکر کردم

شاخه ویرانگر

یورلی یکی از ۷ هزار سرباز «فارک» است و در شاخه موسوم به «تئوفیلو خورو» فعالیت می‌کند که شهرت فراوانی در نبردهای بیرحمانه با تلفات وسیع دارد. پیامد چنین عضویتی تحمل انواع زخم‌ها و رنج‌هایی این سال‌های طولانی بوده و گوش راست او نیز بر اثر امواج انفجارها ناشنوا شده است. با این حال از شدت و حدت حرف‌های او از قدرت اعتقاد داشت ذره‌ای هم کاسته نشده است: «آنهايي که با سازمان ما می‌جنگند، نیروهای کاپیتالیستی ناحق هستند که از امپریالیسم امریکا خط می‌گیرند. حق و حقیقت را در فارک بجویید. زیرا ما فقط برای مردم به حرکت در می‌آییم.» در اتاق کوچک او در کمپ پنهانی «فارک» در داخل جنگل یکی دو مسلسل مدل MP۵ خودنمایی می‌کند و وقتی به او تلفن همراه مدرن را نشان می‌دهند که انواع توانایی‌ها را دارد و رادیو و چراغ قوه هم دارد، با نگاهی خیره به صفحه آن می‌نگرد و هاج و واج به خبرنگاران می‌گوید: ظاهراً چیزهای زیادی هست که باید بیاموزیم. اگر رنجی در پایان یک جنگ طولانی برای «فارک» موجود باشد، همین آموزش‌های اجباری ورود به فضایی است که هیچ اطلاعی پیرامون آن نداریم. با این حال کندن یورلی از دنیایی که بیش از ۲۰ سال در آن زیسته بسیار دشوار است و او تا پایان کماندویی می‌ماند که همیشه بوده است: «ما برای یک هدف بزرگ جنگیده‌ایم. چه چیزی مهم‌تر از بهبود شرایط سیاسی کلمبیا و ارتقای اجتماعی مردم آن؟»

پراز شکلات است ولی دیدم درون آن پنبه‌های محافظ گوش برای مقابله با فشار هوا است.

شمانمی دانید ۲۰ سال جنگیدن یعنی چه

پس از آن، گذار یورلی به ندرت به شهرهای بزرگ کلمبیا افتاد زیرا در آن جاسایه‌نفرات «فارک» را با تیر می‌زدند. با این حال وی یک بار با جور کردن مدارک تقلبی به بوگوتا رفت تا پایش را به یک جراح نشان بدهد. پای او در یک انفجار ناگهانی چنان آسیب دیده بود که می‌ترسید به کلی او را فلج سازد. یورلی می‌گوید: شمانمی دانید ۲۰ سال جنگیدن یعنی چه، وقتی خبرنگاران به او می‌گویند پنبه، مانمی دانیم، یورلی ادامه می‌دهد: واقعاً سخت است. ویران‌تان می‌کند.

بدون سلاح هرگز

از یورلی و سایر اعضای «فارک» خواسته‌اند با احتساب پایان یافتن سنتز بیش از نیم قرن این سازمان با دولت کلمبیا سلاح‌های خود را در نخستین فرصت به پاسگاه‌های نیروی انتظامی تحویل بدهند ولی یورلی چنان به این سلاح‌ها نزدیک و زندگی‌اش آن قدر با آنها پیوند خورده است که نمی‌تواند این تفنگ‌ها و مسلسل‌ها را رها کند. نگرانی از چهره او می‌بارد و اگر تا دیروز می‌دانست که هر صبح چه چیزی انتظار او را می‌کشد، اینک که دیگر جنگی در کار نیست و وظیفه خود را نمی‌داند.

برادری که رفت

وابستگی او به «فارک» چنان زیاد بوده که دو خواهر و یک برادر خود

را هم ترغیب کرده تا به این سازمان بپیوندند. برادر او امسال در یک نبرد مسلحانه کشته شد و یورلی و بقیه را داغدار کرد. سن یورلی در حال بالاتر رفتن است اما فرهنگ زندگی در جنگل و عادت حضور در صحنه جنگ وی را از هر مناسبت و روند معمولی در زندگی افراد عادی دور نگه داشته است. «از دواج؟ خیر، قصد دارم به آموزشگاه بروم و به نقاط مختلف کلمبیا و کشورهای اطراف سفر کنم و ببینم دنیا چگونه است. می‌دانم از کجا آمده‌ام اما نمی‌دانم به کجایم روم.»

چاره‌ای نداشتیم

دیگر چیزی که یورلی می‌داند این است که چریک‌های فارک گاهی اشتباهاتی هم در کارهای خود داشته‌اند. «نوع مقابله ارتش کلمبیا ما را واداشت گاهی دست به تاکتیک‌های غیرمعمول در صحنه‌های جنگ بزنیم. ولی استفاده از مواد مخدر و نظایر آن هرگز در دستور کار ما قرار نداشته است. من حتی مأمور آموزش خواندن و نوشتن به بیسوادهای حاشیه‌های جنگل‌ها و کوهپایه‌ها و نقاطی بودم که دولت‌های کلمبیا همواره آنها را نادیده گرفته است. برای ما این موارد یک افتخار است. من از ۸ سالگی در خانه مردم کارگری می‌کردم و با رنج عجیب بوده‌ام و در غیر این صورت هرگز نمی‌توانستم در ۱۴ سالگی یک کماندوی تمام‌عیار شوم. آنها با خانواده من واقعاً بد تا کردند و پدرم را کتک زدند. من چاره‌ای جز ورود به این راه طولانی مبارزه نداشتم. این وظیفه اجتماعی و معنوی من بود و هیچ پشیمانی هم بابت آن ندارم.»

منبع: Washingtonpost

